

Александар Ђаја

ЈЕЗЕРО

Позоришни комад у шест слика

АЛЕКСАНДАР ЂАЈА је рођен у знаку рибе, марта 1954. године у Београду. У истом граду добио је основно и средње образовање, као и диплому драматурга Факултета драмских уметности 1979 године. Професионално се бави писањем за позориште, радио, телевизију и новине 25 година.

Написао је десетак позоришних комада. За дела *Бишка за Сењак* и *Јанковац – њојољени свети* добио је награде Удружења драмских писаца Србије, 1989. и 1990. године. Поред тога написао је тридесетак радио драма које су емитоване на програму Радио Београда. Аутор је више стотина сценарија за Образовани програм РТС-а: *Коцкице*, *Чик њогоди*, *Откривалице*, *Дечије игре*, *Зоојекс* и осталих. У листу "Борба" потписује колумну "И то нам се дешава"; добитник је "Борбине" награде за есеј за 1999. годину.

Члан је Удружења драмских писаца Србије. Функције које је обављао: Председник Удружења драмских писаца Србије; Директор Народног позоришта у Приштини 1992/93 године. Драматург Позоришта на Теразијама – још увек. *Језеро* је његов једини необјављен и неизведен комад. Написан је као дипломски рад на ФДУ, сада већ далеке 1979. године. Стављан је на репертоар, па је скинут.

Александар ЂАЈА

ЈЕЗЕРО
Позоришни комад у шест слика

ЛИЦА:

АЛФРЕД – ДЕЧАК
АЛФРЕД – МЛАДИЋ
АЛФРЕД
АЛФРЕД – СТАРАЦ

МИЛОШ – ДЕЧАК
МИЛОШ – МЛАДИЋ
МИЛОШ
МИЛОШ – СТАРАЦ

БИЉАНА – ДЕВОЈЧИЦА
БИЉАНА – ДЕВОЈКА
БИЉАНА – СТАРИЦА

ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ

ТЕТКА

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ

ТЕЛО ОЦА

I

Шайор на малом јиројланку јоред језера. Около јусја шума. Делови камј-ојреме и јримус на бујан јас. Гласови јишица. Јујиро. Улази Алфред са шјайовима за јецане и риболовачком ојремом. Панјалоне и чизме су му мокри. Засјане и јојледа Милоша, који инјензивно јосмајра дурбином нешио на другој обали, јако да и не јримеји Алфредов долазак. Алфред се кисело насмеши, ује у шайор и недуго зајим враји се обучен у мајицу и фармерке. Прије јримусу и јочне да сјравља кафу.

- АЛФРЕД: Хеј, стигао сам...!
- МИЛОШ: *(Не скидајући дурбин са очију)*
Како је било?
- АЛФРЕД: Хоћеш ли кафу?
- МИЛОШ: Треба да одемо одавде.
(Сјусји дурбин и јрије Алфреду)
- АЛФРЕД: Кући?
- МИЛОШ: Не, не морамо кући. Само да не будемо више на овом месту.
- АЛФРЕД: Ово је најлепше место на свету.
- МИЛОШ: Да, ти се дивно забављаш! Ти шеташ, пецаш, мењаш блинкере, испитујеш температуру воде – а мени се она светлост од преко већ данима забија у мозак!
- АЛФРЕД: Која светлост?
- МИЛОШ: Алфреде, ја нисам луд!
- АЛФРЕД: Али, мислиш да ја јесам?
- МИЛОШ: Треба да одемо одавде.
- АЛФРЕД: Не идем никауда док не ухватим ту рибу!
- МИЛОШ: Зашто?
- АЛФРЕД: Зашто?! Да си је видео, не би ме то питао.
- МИЛОШ: Како ти се све то већ једном не смучи?
- АЛФРЕД: Које?
- МИЛОШ: Од кад смо дошли, читавих десет дана ти упорно покушаваш да ухватиш неку рибу у овом глупом језеру. И ништа! Ни рибу, ни жабу, ни стару ципелу ниси упецао!
- АЛФРЕД: Ја не ловим неку него само једну рибу.
- МИЛОШ: Коју си измислио.

АЛФРЕД: Видео сам је!
МИЛОШ: Првога дана...
АЛФРЕД: Јесте, првога дана! Искочила је на два метра од мене. То је била највећа риба коју сам у животу видео. Био си окренут леђима али мора да си чуо кад је плуснула у воду.
МИЛОШ: Сто пута сам ти рекао да нисам ништа ни видео ни чуо то вече.
АЛФРЕД: И ја сам теби сто пута рекао да не видим никакву светлост на другој обали!
МИЛОШ: Ако толика риба заиста постоји и ако си је видео, где је онда све ово време?
АЛФРЕД: Дан-два после нашег доласка нешто је почело да мути воду. Језеро добија чудну земљану боју, као да је велика река почела да се улива у њега.
МИЛОШ: Мислиш да је од тога побегла?
АЛФРЕД: Највероватније је пришла другој обали.
МИЛОШ: Ако је мутно овде мутно је и тамо.
АЛФРЕД: Не. Постоји струја у језеру која ваља мутљаг поред наше обале. Верујем да је преко пута вода бистра.
МИЛОШ: Ја не верујем.
АЛФРЕД: Човече, ово је природа, рај! Буди достојан раја, немој да се понашаш као гусеница!
МИЛОШ: Алфреде, зашто си ме довео на језеро?
АЛФРЕД: Да ти кажем истину?
МИЛОШ: Браћа смо, на крају крајева и не би требало да се лажемо.
АЛФРЕД: Довео сам те да те извучем из оне тупотиње.
МИЛОШ: Мислиш да ти ниси у тој истој тупотињи?
АЛФРЕД: Можда и јесам, али ја се борим.
МИЛОШ: Зато што обилазиш језера и ловиш рибу?
АЛФРЕД: Да! И то је некаква борба.
МИЛОШ: Само ако је довољна.
АЛФРЕД: Довољна за шта?
МИЛОШ: За живот... за све

- АЛФРЕД: Не знам, али верујем да негде постоји некаква борба која је довољна за све. Само што је далеко од нас.
- МИЛОШ: *(Сркне кафу)*
Охладила се кафа.
- АЛФРЕД: Знаш, Милоше, сваки дан кад се спустим на воду, гледам ону обалу преко и често се питам, мада то звучи смешно – нису ли и тамо неки људи разапели шатор? Не лове ли и они неку своју рибу, неку своју светлост...? И онда помислим како је то тужно.
- МИЛОШ: Шта је тужно?
- АЛФРЕД: То што смо на различитим обалама.
- МИЛОШ: Више од две будале тешко да се могу наћи на овом језеру.
- АЛФРЕД: Сећаш се, кад смо били деца. Ти, ја и Биљана. Имали смо обичај да причамо снове једно другоме. Углавном сте причали вас двоје, а ја то нисам волео и увек сте имали муке да ме натерате да испричам шта сам сањао... А ноћас сам био сâм на великом пропланку. Ишао сам и стално се освртао за собом, мислећи да ме неко прати, али није било никога. За мном су остале стопе, вероватно моје, али нису личиле на моје. Изгледало је као да газим по снегу, али то није био снег. Одједном сам се саплео, не знам на шта, јер на целом том пропланку није било ничега на штс бих се могао саплести. Падао сам дуго, а снег испод мене је измицао и непрекидно мењао боју. Кад сам најзад пао, почео је да се топи. Претворио се у огромно бело језеро. Газио сам по води, као по песку. Тада сам ожеднео и сагнуо се да пијем. Из воде су буљиле у мене некакве очи. Стотине, хиљаде очију! Нисам знао да толико очију може да се удави у једном језеру. Онда је наишао дрвени чамац. У њему је седела жена без главе. Пружила ми је руку и ја сам ускочио у чамац. Возили смо се ћутећи и најзад стигли до краја језера. Уз саму воду била је кућа, а пред њом велики свечано постављен сто. Унутра је било пусто. Понудила ме је да једем и да пијем. Кад сам одлазио захвалио сам јој и рекао да ми је жао што је остала без главе. Она се насмејала и одговорила ми да лети увек скине главу због врућине и комараца. Да ли бих могао да видим твоју главу? Из ормана је извукла главу умотану у целофан. Пружила ми је, а ја сам је одмотао. Била је то мамина глава...! Врати се одакле си дошао, казала ми је

мама, а кад будеш на средини језера, баци главу у воду. Сео сам у чамац и отпловио. Негде на средини језера спустио сам главу у воду. Почела је да тоне. Оне очи из језера наједном су се окупиле око главе и почеле да је кидају. Хеј, па то је глава моје мајке! Повукле су главу према дну, све дубље и дубље. Гледао сам мамину главу како се претвара у прегршт расплнутих конаца... Шта кажеш на овај сан, Милоше?

- МИЛОШ: Кажем да треба да одемо.
АЛФРЕД: А твоја светлост? Зар ћеш да је оставиш на другој обали?
МИЛОШ: Њој је тамо сасвим добро.
АЛФРЕД: А моја риба?
МИЛОШ: Имао си довољно времена да је ухватиш.
АЛФРЕД: Не, не, Милоше. Овога пута не. Дођи. Погледај преко. Обала, шума, као и овде. А ипак – од кад смо дошли нешто нас дозива оданде. Ништа нас не везује за ову обалу.
МИЛОШ: Како то мислиш ништа.
АЛФРЕД: Све оно до чега нам је стало налази се на другој обали, а не на овој на којој пијемо кафу и сањамо чудне снове.
МИЛОШ: Зачи, ми смо на погрешној обали?
АЛФРЕД: Да. Већ десет дана.
МИЛОШ: Толике припреме, Алфреде...!
АЛФРЕД: Заиста ми је жао.
МИЛОШ: Рекао си ми да си све до танчина проучио, све атласе, брошуре, водич, обећао си ми...
АЛФРЕД: Рекао сам ти да ми је жао!
МИЛОШ: Али, обећао си ми да овога пута нећемо промашити обалу!
АЛФРЕД: Био сам сигуран...!
МИЛОШ: Увек си био сигуран! Десетине језера сам обишао с тобом, а увек је пред нама била она лепша обала!
АЛФРЕД: Нисмо имали среће, Милоше...
МИЛОШ: Нећемо је никада ни имати!
АЛФРЕД: Желим да одемо преко.
МИЛОШ: Зашто?

- АЛФРЕД: Увек смо се враћали кући, а није нам падало на памет да покушамо да пређемо на ту лепшу обалу.
- МИЛОШ: Знаш добро да смо пробали неколико, пута, али смо залутали.
- АЛФРЕД: Да, залутали у шуми.
- МИЛОШ: Залутаћемо и овог пута.
- АЛФРЕД: Нећемо ићи кроз шуму.
- МИЛОШ: Него?
- АЛФРЕД: Пливаћемо.
- МИЛОШ: Пливаћемо...!?
- АЛФРЕД: Наравно. Кажу да се то не заборавља.
- МИЛОШ: Ти си луд.
- АЛФРЕД: Требало би да пожуримо, ако мислимо и да се вратимо. Изгледа да се мења време.
- МИЛОШ: Видиш ли колико је широко ово језеро?
- АЛФРЕД: Нисам га мерио, али није толико да не би смо могли да га препливамо. Види, разишљао сам о томе: постоји једна струја, ова наша која нам мути воду. Она није толико јака и није толико опасна. Могуће је да негде на средини постоји неки вир, али то је мало вероватно. Све остало зависи од наше физичке спремности.
- МИЛОШ: Немамо никакве шансе, Алфреде!

- АЛФРЕД: Нећемо ни имати шансе ако се вратимо кући, зар не? Биће то још једна погрешна обала у нашој колекцији успомена, а мени је мука од тога.
- МИЛОШ: Можда би смо ипак могли некако окол...?
- АЛФРЕД: Цео живот идемо окол, врти ми се у глави, Милоше! Хоћу да кренемо право, макар овог пута.
- МИЛОШ: Удавићемо се.
- АЛФРЕД: Мени је свеједно.
- МИЛОШ: Лажеш да ти је свеједно!
- АЛФРЕД: Истина је. Кажу да ти цео живот прође испред очију кад се давиш. За неког ко има шта да види то можда и није свеједно, али за мене збиља јесте... Помери се, молим те.

Алфред уђе у шајор. Враћу се са шајором за њецање, који склопи као телескоп и задене за њојас на крајњим панталонама. Кућицу са варалицама сива у цео.

- АЛФРЕД: Милоше, цео живот смо провели заједно. Треба заједно и да пливамо, макар и не нашли оно што тражимо. Али, ја верујем да постоји та светлост коју ти видиш, и ако је ја не видим. Веруј и ти мени, да је велика риба отишла преко. То је све што сада имамо нас двојица. Ако хоћемо нешто више, морамо да пливамо, јер овоме језеру никада неће пасти напамет да приближи обале. Стотинама хиљада година оне ће се гледати, а неће ништа знати једна о другој. Ми немамо толико времена...
- МИЛОШ: Да смо барем попили кафу док је била топла.
- АЛФРЕД: Милоше, ја не могу сам да пливам...!
- МИЛОШ: *(Почне да скида одећу са себе)*
У реду. Пливаћемо заједно.
- АЛФРЕД: Знао сам да ћеш тако одлучити. Знаш, ово ће нам одлично доћи за циркулацију. Нисам пливао још од мале матуре...!

ЗАТАМЊЕЊЕ

II

Кућа поред језера. Около ѓусѝа шума. Исѝред, велики свечано ѝосѝављен сѝо. Девојчица Биљана и дечак Милош иѓрају се жмурке.

МИЛОШ (Броји)
 -ДЕЧАК: Један, два... деведест, сто! Полазим!
 (Тражи је свуда ѝо сцени и ван ње)
 Овде!... А овде? Хеј, па где си? ... Знам, нашао сам те!...
 Изађи, не могу да те нађем. Чујеш ли, Биљана?! Изађи,
 нећу више да се играм. Биљана!

Из куће излази Жена Без Главе, ужурбана и у ѝослу.

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Мали, докле ћеш ти да се дереш?

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: Док Биљана не изађе.

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Богами, нећеш! Где је Алфред?

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: Отишао је да се окупа у језеру.

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Зар у матурском оделу?

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: Рекао је да му је широко, па хоће да му се скупи.

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Дабогда му се глава скупила. Ви сте ко стенице!

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: Биљана, мама је рекла да смо стенице!

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Престани да се дереш, казаћу те оцу кад се врати.

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: Ко шиша тату, њему и онако не може да се дигне.

ЖЕНА
 БЕЗ ГЛАВЕ: Шта кажеш?

МИЛОШ
 -ДЕЧАК: То ти кажеш, а ја сам једанпут слушао, јер нисам могао да спавам.

ЖЕНА   Ааа, успаваћу ја тебе други пут. То вас је све онај ра-
БЕЗ ГЛАВЕ: спустио!
                  (Оде у кућу)

Улази девојчица Биљана вукући по сцени за ноже дечака Алфреда чије је одело пошћуно мокро.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Немој да бленеш, него дођи да ми помогнеш.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Хеј, зашто га вучеш за ноге?

БИЉАНА   Зато што је у бесвесном стању. Мало је требало да се
-ДЕВОЈЧИЦА: удави.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Треба да му истиснемо воду из плућа.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Зваћемо маму.

МИЛОШ   Не, она је на прагу климактеријума. Ја ћу да му наскочим.
-ДЕЧАК:

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Где да му наскочиш?

МИЛОШ   На груди, онда ће он да штрцне воду. То смо учили у
-ДЕЧАК: школи.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Али, то ће га болети.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Неће. Ево, скинућу ципеле.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ти не переш ноге.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Не брини, он то неће приметити.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Добро, хајде. Само пажљиво.

МИЛОШ   *(Наскочи на Алфреда)*
-ДЕЧАК: А?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ништа. Пробај поново.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Сада?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: А-а. Можда си ти превише лак?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Хајде да га окренемо на стомак.
Окрену Алфреда, ња Милош њоново наскочи.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Изашло је. Мало крви.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Јебо те, матора ће нас убити!

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Уопште није требало да те послушам.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Брзо да га вратимо на леђа.
Врати деचाка на леђа.

ЖЕНА *(Излазећи са њањирима)*
БЕЗ ГЛАВЕ: Шта то радите?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Довукла сам Алфреда са језера, мама!

ЖЕНА *(Приђе)*
БЕЗ ГЛАВЕ: Ијаој, ала се скратило одело!
Исцуси њањире који се разбију у њарам-њарчад.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Боже, опет си разбила тањире.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Због вас сам их разбила! Ви сте немогући! Добро нисам главу разбила!

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Како да разбијеш главу кад је немаш?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Немој да ми опонираш, марш у кућу!

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Али, мама, сад је најинтересантније...

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Марш, марш, марш...!

МИЛОШ *(Оде зунђаући)*
-ДЕЧАК: Нашле се две кретенуше...
ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Не изгледа лоше, а?
БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ко испран, хи, хи...!
ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ти си мало ударена, на оца.
БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ја се тиме поносим.
ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Чеге се паметан стиди...
МИЛОШ *(Из куће)*
-ДЕЧАК: Мама, сарма се размотава!
ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Умукни, доћи ћу!
МИЛОШ
-ДЕЧАК: Али, брзо, мама, она се страшно размотава!
ЖЕНА Идем да га убијем.
БЕЗ ГЛАВЕ: *(Оде у кућу)*
Биљана се примакне и љуби дечака Алфреда у усџа.
АЛФРЕД *(Освеићујући се)*
-ДЕЧАК: Где сам ја?
БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ти си код куће.
АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Код куће? Ко си ти?
БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ја сам Биљана. Твоја сестра.
АЛФРЕД
-ДЕЧАК: А ко сам ја?
БИЉАНА Ти ниси Биљана. Ти си Алфред. Мој брат.
-ДЕВОЈЧИЦА:
АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Откуд знаш?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Пише ти на челу.

АЛФРЕД *(Пише се за чело)*

-ДЕЧАК: Не пише ништа.

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Шалим се.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Каква је ово шума?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Обична шума.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Ипак, није као на оној страни.

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Ти си био на оној страни?

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Не знам... можда, Ко је био онај дечак?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Милош. Он је твој брат.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Да ли личи на мене?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Онако... мало.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Биљана, како ја изгледам?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Добро. Само си блед.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Не то? Реци ми каква ми је боја очију, косе?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Имаш плаве очи и плаву косу.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Јесам ли ружан?

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Ниси.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Ти си лепа.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Хвала ти.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Реци ми, Биљана, имамо ли ми маму?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Имамо.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: А тату?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Имамо и тату.

АЛФРЕД   Тако бих волео да их упознам.
-ДЕЧАК: *(Покуша да усћане, али се зајтејтура)*

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Не смеш нагло да устајеш.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: То је од глади.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Сад ћемо сви да једемо. Гости само што нису стигли.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Какви гости?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Зар не знаш? Прослављамо твоју матуру.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Ја сам матурирао?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Па да!

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Када?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Не знам.

АЛФРЕД   Зашто прослављамо тек сада? Можда сам матурирао пре
-ДЕЧАК: сто година?!

БИЉАНА Зашто вичеш? Шта ти хоћеш од мене? Рекла сам ти да си
-ДЕВОЈЧИЦА: матурирао, то је све.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Извини, нисам хтео да те наљутим.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ја и не морам да одговарам на твоја питања.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Биљана, да ли ме ти волиш?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Волим те, па шта?

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Видиш, и ја тебе волим, а никада те пре нисам видео.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Шта ту има чудно?

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Зар нема ?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Нема, Боље је волети, него не волети.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: У праву си. Никада на то нисам помислио.

МИЛОШ *(Излази из куће)*
-ДЕЧАК: Биљана, зове те мама!

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА: Ух, баш је досадна! Шта сад хоће?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Иди па је питај. Ја нисам дете писмоноша.

Биљана оде. Милош-дечак њриђе Алфреду-дечаку, ња ља манљуйски њочне одмеравајљи са свих сљрана.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Хајде, покажи га!

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Молим?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Немој да се правиш луд.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Шта да покажем?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: У реду ја ћу први.
(Почне да ошкочићава илиц)

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Шта то радиш?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: (Покаже ону сивар, ња закоића илиц)
Сад ти!

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Али, зашто?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Имаш ли га ти, уопште, или си га изгубио у језеру!?

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Нисам га изгубио.
(Покаже и он ону сивар)

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Хм, мој је још увек већи.
(Извади цигаретице)
Пушиш?

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Не.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: То сам и мислио. Сигурно ниси ни радио.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Шта?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Ону ствар.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Ниси ни ти.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Ја јесам.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Лажеш.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Не лажем. Питај је.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Кога?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Па, Биљану.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Зашто њу?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: С њом сам.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Шта?

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Радио.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Али, она ти је сестра.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: И теби је сестра.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Ја нисам с њом.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Можеш. Кад год зажелиш.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Нећу са сестром!

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Ти уопште ниси друштвен.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: А ти си гнустан.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Не каже се гнустан, него гнусан.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Немој да ми солиш памет. Упао сам у покварену средину.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Ја те заиста не разумем. Све деца са језера то раде.
(Појави се Биљана, носећи шањуре на сѐо)
Хеј, Биљана!

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Шта хоћеш, дериште?

МИЛОШ   Слушај, немој да ти налупам два-три шамара, па ћеш
-ДЕЧАК: часком да промениш тај приградски речник.

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Мали, пази се, нервозна сам кад ме експлоатишу.

МИЛОШ   Сигурно да те експлоатишу, кад си у класној несвести.
-ДЕЧАК: Остави те тањире и дођи.

БИЉАНА   *(Приђе)*

-ДЕВОЈЧИЦА: Због тебе ћу опет да извучем батине.

МИЛОШ

-ДЕЧАК: Знаш, Алфред не зна како се *оно* ради.

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Немам времена сада.

МИЛОШ   Молим те Биљана, да га научимо! Само једном на брзину!

-ДЕЧАК:

БИЉАНА

-ДЕВОЈЧИЦА: Добро. Клекните.

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Како, зар ћемо у троје?

БИЉАНА   Ти се стално нешто чудиш, као да си дошао са друге обале.
-ДЕВОЈЧИЦА: Ћути и слушај: стави сад десну руку на срце, а леву на моје
раме. И ти, Милоше.

(Дечаци њо учине, а она их задрли са обе руке)

Понављајте за мном:

“У име вештичијег репа, ђавољег рога
и језерске краљице...

(Дечаци њонављају)

Нека моје срце буде твоје,

а твоје нека буде моје!

(Дечаци њонављају)

Пу, пу, пу, пу.

истог, запад, север, југ,

пу, пу, пу, пу,

увек наш буди друг!

(Дечаци њонављају)

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Готово?

БИЉАНА   Није. Заклетва важи тек од тренутка кад падне прва киша.
-ДЕВОЈЧИЦА:

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Биљана, могу ли да те пољубим?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА:Зашто?

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Зато што си ме научила овој игри.

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА:Можеш, али не због тога.

АЛФРЕД
-ДЕЧАК: Него?

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА:Пољуби ме зато што је лепо некога пољубити.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Моја сестра је идеалиста.

БИЉАНА   *(Пошио ју је Алфред пољубио)*
-ДЕВОЈЧИЦА:Имаш хладне усне.

ЖЕНА   *(Излази из куће са шањирима)*
БЕЗ ГЛАВЕ: Биљана!

БИЉАНА
-ДЕВОЈЧИЦА:Ево, долазим!

ЖЕНА   Зар морам стално да те терам да радиш? Само се стока
БЕЗ ГЛАВЕ: тера!

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Она је сточица, мама, али женска стока!

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Тебе, ћу балавандеру, једног дана да убацим у шпорет.

МИЛОШ
-ДЕЧАК: Али, мама, ја сам ниско калоричан.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: А ти?

АЛФРЕД

-ДЕЧАК: Ја?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Шта ти радиш!? Шта чекаш? Хоћеш ли да се пресвладиш,

гости само што нису стигли? Одмах у кућу! Одмах!

(Алфред уђе у кућу)

Е, онај матори кад се врати, тако ће да награбуси! Сад је

нашао да се изгуби! Увек се изгуби кад сам у послу, то је

његова тактика, његова доктрина!

Она и Биљана уђу у кућу. Милош се њолако њрикраде сјолу у намери да нешто украде, али се зачује корачање и њихи ѓласови великог броја људи.

МИЛОШ

(Уђрчи у кућу)

-ДЕЧАК:

Мама, Биљана, гости стижу, гости стижу!

Из куће њосле неког времена излазе Жена Без Главе и Биљана, скидајући кецеље и закоичавајући се на враи-на нос. За њима крене и Милош.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Драги гости, добродошли!

*Изађу са сцене. Гласови уђихну. Враћају се носећи мрјиво њело оца.**Сјусије ѓа на сцену. Из куће излази Алфред-дечак у црном њоѓребном**оделу. Приђе оцу.*

АЛФРЕД

Дочекао си тренутак кад ћеш да се удавиш у језеру, на дан

-ДЕЧАК:

моје мале матуре. Нисам те познавао, а ниси ни ти мене.

Судбина је хтела да се упознамо на дан моје мале матуре.

Хајдемо, човека чека гроб.

Милош-дечак и Алфред-дечак ухваије и њодигну њело. За њима крене Жена Без Главе. Поворка излази са сцене. Осјијаје само Биљана-девојчица која им маше. Грмљавина и удар ѓрома. Почиње киша.

III

Чисти́на усред̄ туси́е шуме. Неши́о даље, сакривен у шуми, налази се шай́ор исй́ред ко́га сй́оји дебља жена и йосмай́ра йоворку која улази и њу не види.

Улазе Жена Без Главе, Милош-младић и Алфред-младић, који носе йело оца. Када сйи́гну сруче се сви од умора на земљу. Прође досй́а времена йре но шй́о смо́гну сна́ге да йро́говоре.

МИЛОШ   Он више није ни тело. Он је земља, трава, говна... По-
-МЛАДИЋ: мешао се са овом шумом кроз коју га годинама вучемо.
Кад смо оног дана пошли од куће, рекла си да је место
близу. Прошло је од тада седам година, а ми га и даље
носимо поред овог језера. Где ми то идемо, мама? Где је то
место на коме треба да сахранимо оца? Ја сам уморан,
мама. Хоћу да га сахранимо овде и да се вратимо кући.

ЖЕНА   Издржите још мало, децо. Близу смо. Сад знам да смо
БЕЗ ГЛАВЕ: близу.

МИЛОШ   Жао ми је, мама. Ја ти више не верујем.
-МЛАДИЋ: *(Дохвай́и йело за но́ге и йочне да ља вуче)*
Хајдемо у гроб, оче!

АЛФРЕД   Остави га!
-МЛАДИЋ:

МИЛОШ   Зашто?
-МЛАДИЋ:

АЛФРЕД   Чуо си мајку. Ово није место где ћемо сахранити оца.
-МЛАДИЋ:

МИЛОШ   Ви сте обоје погрешили. Ово је управо то место.
-МЛАДИЋ:

Насй́ане веома најй́а сйи́уација, коју, међуй́им, йрекине дебела жена. То је Тей́ка.

ТЕТКА: Да ли је то могуће...?

МИЛОШ   Ко сте ви?
-МЛАДИЋ:

ТЕТКА: Моји дечаци?... Милош, Алфред,... сестро, зар ме не пре-
познајеш?

ЖЕНА   Јок.
БЕЗ ГЛАВЕ:

- ТЕТКА: А ови дечаци? Сестро, јесу ли ово они дечаци које сам задњи пут видела док су још били у пеленама.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Нису. То су сасвим други дечаци. Ти си се збунила.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Ви нас познајете?
- ТЕТКА: Да ли вас познајем? Он пита да ли их познајем? Господе, ја сам ваша рођена тетка!
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Како?!
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Наша тетка? Мама, да ли је то истина?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Не. То би било веома лоше препознавање.
- ТЕТКА: У ком то смислу, драга сестро?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: У драматуршком.
- ТЕТКА: Слушај, можеш о мени мислити шта хоћеш, али забрањујем ти да ме псујеш пред децом! Ја сам поштена жена која поштено зарађује свој хлеб.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ти си курва.
- ТЕТКА: А ти си жена без главе!
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Тебе се фамилија одрекла, а мене није!
- ТЕТКА: Нема више фамилије, сви су поумирали!
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ја нисам умрла и моја је дужност да те презирем.
- ТЕТКА: Е, па презири ме, боли ме дупе!
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Видиш колико си проста. И још се чудиш што смо те се одрекли. Наша је фамилија била фина и отмена. А ти... ти... ти си била као кукољ у... у кукурузу!
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Зачи, мама, ипак је ово наша тетка?

ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ: Не, драги моји млади орлови – то је горка истина, али ви немате тетке.

АЛФРЕД -МЛАДИЋ: Ко је онда ова жена који тврди да је наша тетка?

ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ: Можда је шумар, откуд знам...

АЛФРЕД -МЛАДИЋ: Теби, мама, није добро. Тетка, ја ти верујем. Ходи да те загрлим.

ТЕТКА: Ах, драго дете, хвала богу што се ниси уметнуо на њу! Дођи на теткине груди.
(Гри га)

ТЕТКА: Ходи и ти, Алфреде, да те тетка загрли!

АЛФРЕД -МЛАДИЋ: Он је Милош, тетка...

ТЕТКА: Ах, Милоше, дете, ви сте тако слични по идентичности, једнаку љубав гајим за вас обоје...!

МИЛОШ -МЛАДИЋ: Чекај. Полако. Имаш ли ти лопату?

ТЕТКА: А за шта ти треба, младићу?

МИЛОШ -МЛАДИЋ: Да сахранимо оца.

ТЕТКА: Шта!? Леш на мом поседу! Ваш отац? Мртав? Од кад?

АЛФРЕД -МЛАДИЋ: Одавно, тетка. Још од пре седам година.

ТЕТКА: Ијууу! Не долази у обзир!

МИЛОШ -МЛАДИЋ: Шта не долази у обзир?

ТЕТКА: То, да га овде сахраните. Моја земља не подноси органско ђубриво.

МИЛОШ -МЛАДИЋ: Ово је нека земља, је ли? Расту смокве?

ТЕТКА: Овде ја живим и радим. Никакав гроб не долази у обзир!

АЛФРЕД -МЛАДИЋ: Не брини, тетка, нећемо га овде сахранити. То је још одавно одлучено. Сахранићемо га тамо где мама одреди.

ТЕТКА: Ма шта кажеш? Па шта чека ваша госпођа мама?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Она чека знак.

ТЕТКА: Знак!?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Да, знак.

ТЕТКА: Какав знак? Од кога?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Од језерске краљице.

ТЕТКА: Хахаха, охohoхох, колике сам године овде провела, а не занм ништа ни о језерским краљевима, ни краљицама!

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Не знаш, ниси никада ни знала! Тебе смо се одрекли и због тога што су особе са таквим коефицијентом интелигенције били прави егземплари у нашој надалеко чувеној крупној фамилији!

ТЕТКА: Ама, жено без главе, седам година!?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Седам и седамдесет седам, ако треба! Мој покојни муж не може да лежи било где, већ само тамо где одреди језерска краљица.

ТЕТКА: А шта ако не одреди? Шта ако ти све до твоје смрти не пошаље никакав знак?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Језерска краљица увек пошаље знак, па макар и на самртном часу.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Не вреди се с њом расправљати. Она се потпуно обезглавила.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Је ли, тетка, а шта ти овде радиш?

ТЕТКА: Држим куплерај, сине. Тамо у оном шатору.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Куплерај? Тетка, стварно...!?

ТЕТКА: Па да. Ја од тога живим. То су ми једини приходи.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Алфреде, јеси ли чуо? Тетка држи куплерај. А кога имаш унутра?

ТЕТКА: Ааа, имам једну дивну девојку, послушну, уредну и марљиву. Уопште сам врло задовољна с њом.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Да, ово је добро место за куплерај. Овако скровито, у шуми, мир и тишина, птичице певају, нема света...

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Шта ти о томе знаш?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Читао сам, као и ти.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Ја сам читао студиозније.

ТЕТКА: Читали! Само читали?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Тако је.

ТЕТКА: Ох, господе и свети Ђорђе, ти који убијаш аждају са таквом рутином, деца нису скинула мрак!

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Томе је све она крива, тетка! Рекла је пре две године да је време. То је исто рекла и прошле, а ми непрестано идемо поред језера и никада нигде да станемо.

ТЕТКА: Дечаци моји најдражи! Ништа ви не брините, сад ће то тетка да среди.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Зашто се мешаш? Тебе смо се одрекли фамилијарно!

ТЕТКА: Мене сте се одрекли? А јеси ли се и своје деце одрекла?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Њима ништа не фали.

ТЕТКА: Не? Децо, да ли вам фали нешто?

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Фали нам, тетка – јебачина!

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ијуу, господе и сви свеци, где сте само то чули?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Срећа што немамо другова, па нема ко да нам се смеје.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Аха, то вас брине, што ће неко да вам се смеје? Ооо, пазите се тога, чувајте се само да вам се неко не смеје! Толике године сам се трудила да од вас нешто направим и

сада када сам на пола пута, сад ће она да вас упропасти. У реду, баш ме брига, радите шта хоћете. Ја ћу да певам. Идем да певам са својим мужем.

(Сјусџи се њоред шела и њочне да њева некакву њужбалицу)

ТЕТКА: Не брините ништа, проћи ће то њу. Била је одувек музикална, истина слухиста, ја сам, знате учила клавир привато. И сада лепо пева, само што јој је глас нешто огрубео... вероватно због прања веша. Живот, живот... Дакле, децо, кажете, нисте никад?

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Ма јок, тетка, ни лизнули.

ТЕТКА: Само читали?

АЛФРЕД

-МЛАДИЋ: Да.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Ја сам нешто и видео.

АЛФРЕД

-МЛАДИЋ: Шта си видео, немој да фолираш?

ТЕТКА: Пусти га. Алфреде, нека нам исприча.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Стидим се, тетка.

ТЕТКА: Не треба да се стидиш, дете. Ја, ем што сам ти тетка, још ти дођем и као школски психолог.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Не знам одакле да почнем.

ЖЕНА *(Усред нарицања)*

БЕЗ ГЛАВЕ: Немој ни да почињеш, бруко фамилијарна!

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Гледао сам двоје у шуми.

ЖЕНА Ијаух, могао си и троје како си перверзан!

БЕЗ ГЛАВЕ: *(Насијави да нариче)*

ТЕТКА: И шта је било?

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Све је било. И оно.

- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Лаже, тетка, није он ништа видео.
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Рекао сам да сам видео и видео сам.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Онда нам све испричај, иначе ти нећемо веровати. Је ли тако, тетка?
- ТЕКА: Тако је, сине. Треба све да чујемо и да искоренимо предрасуде.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ти си их искоренила, али немој децу да ми упропашћаваш!
- ТЕТКА: Да, како да не! Видите шта значе предрасуде, погледајте вашу мајку. Она је добра жена, али је сељанка. Ја се нисам дала. И шта ми фали? Еманципована сам, имам слободу, има фирму, имам све!
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Тако је, тетка, имаш и фирму и главу, она нема главу!
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Моја глава, од кад сте се родили сметало вам је што немам главу!
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Милош не мисли тако, мама. Ми те сви волимо.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ако ме волите, зашто сте ме оставили саму да певам с оцем?
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Не можемо и да причамо и да певамо, мама. Зар не видиш, ово је преломни тренутак у нашем животу, ми се спремамо да уђемо у зрелост.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Јурите, пазите да вам зрелост не побегне. Ох боже, одгајаш их пола живота, а онда их пустиш у зрелост да тамо пропадну!
(Пресвијане да нариче и надаље ћути)
- ТЕТКА: Тако је жалим.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Шта је даље било?
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Куд си навалио!? Није било ништа.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Видиш, тетка, рекао сам ти да је он то измислио.

- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Ништа нарочито, хтео сам да кажем. Све се одиграло шаблонски. Он је свукао панталоне. Па гаће. Па... није више ништа свукао. Само је навукао. Нешто на њега.
- ТЕТКА: То се, децо, зове куртон! То је веома важна ствар у љубави, ја ћу вам га представити и објаснити начин употребе.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Шта је било даље, шта је било даље...?
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Даље... Њему је већ био доообар, знаш... она је подигла сукњу и легла у траву. Онда... онда је он...
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Брже, брже!
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Онда је он легао преко ње. И почело је. Прекрасне влати зелене траве које су прекривале подножја столетних храстова тресле су се као захваћене неком опаснијом варијантом хонгхоншког грипа. Личило је на балет, на "мундшајн" сонату!... Не знам само зашто су сваки час устајали и мењали позе, ваљда их је жуљала земља испод.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Готово?
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Не још... још мало... готово је.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Тетка, кад ћеш нас пустити у шатор?
- ТЕТКА: Охохо, види ти њега! Пустићу вас, оно што тетка обећа то је као гранит. Али, морате поретходно да се окупате у језеру.
- МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Зашто? Ја нисам прљав.
- ТЕТКА: Морате! Такав је закон. Ако у зрелост уђете прљави, нико вас до краја живота неће опрати. Мада ћете се у животу свеједно испрљати, али желим да ми буде мирна савест – и чиста постељина.
- АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Ја се тако плашим хладне воде. Једанпут сам се и давио.
- ТЕТКА: Марш у језеро!

Младићи се невољно ѿвоку са сцене. Недуго заштим зачује се ѿљускање воде и њихови ѓласови који ѿосћају све веселији.

ТЕТКА: Како се брчкају, к'о роде! Сестро, зашто си ти престала да певаш?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Индиспонирана сам.

ТЕТКА: Да ти скувам чај?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Чај од тебе!?

ТЕТКА: Зашто? Чега се плашиш?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Отрова.

ТЕТКА: Ама, одакле ми отров овде?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Ти си за све способна. Можда га сама справљаш.

ТЕТКА: Буди бог снама, ко да нема друга посла...

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Шта ја знам, тебе се фамилија одрекла.

ТЕТКА: Ех, грешна фамилијо...

Утрчавају младићи, у гаћицама, мокри.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Окупали смо се, тетка!

ТЕТКА: Ви то нешто брзо, децо.

АЛФРЕД

-МЛАДИЋ: Хладна је вода. Скупила су нам се јајца.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ: Можда неће моћи ни да нам се дигне?

ТЕТКА: Хахаха, у вашим годинама не треба ни да се спушта. Добро. А сад на посао! Ући ћете у шатор. Моја девојчица ће се побринути за све. Не треба ништа да бринете, она све зна. Треба да се опустите и да будете свесни огромног значаја који носи овај тренутак. Ви, драга моја децо, улазите у зрелост, ви скидате мрак...! Тако. Сада да вам још поделим куртоне.

(Прећура ѿо ѓејовима)

... Где ли су сада? Хм, била сам убеђена ...а, ево су миле мале практичне гумице, гумичице, куртончићи...

АЛФРЕД

-МЛАДИЋ: Хеј, тетка, па то личи на жваке!

ТЕТКА: Можда, али немој да их жваћеш. Узмите, ма узмите још, шта се стидите? У реду, идите сада.

Дечаџи ојџрче ѿрема шайџору.

ЖЕНА Немојте мајку да заборавите!

БЕЗ ГЛАВЕ: *(Дечаџи уђу у шайџор)*

Готово. Изгубила сам их.

ТЕТКА: *(Вади из џејџа ѿљоску и наџеѓне)*

Ајд, за деџу, живели! Је ли, како ти је умро муж?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Удавио се у језеру.

ТЕТКА: Није то лепо кад човек отегне изненада. Незгодно је за фамилију, жену, деџу, не можеш да се припремиш.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Увек је био својеглав.

ТЕТКА: Кад већ неко реши да умре, треба да умире полако. Месец, два, три... Ове нове болести су веома захвалне за такво умирање. Ето, на пример, рак. Човек болестан, сви знају да ће умрети, зна вероватно и он – али, све то пружа невероватно широк спектар варијација! Фамилија се нада, па се не нада, па се опет нада, иде се у иностранство по лекове, онда пријатељи лекари предвиђају: још највише недељу дана (прође недељу дана), још највише три дана (прођу и та три дана) – човек жив. Онда сви дижу руке од медицине и од прогнозирања, одају се алкохолу, кафенисању и кризи енергије, кад, наједаред – човек отегне! Онда се кука и проклиње, псују се лекари, псује се покојник, псују се сви међу собом, псује се живот и човекова судбина, псују се цене погребних услуга. Права дивота! То је умирање, драга сестро, а не овако: спопадне те срце, шлог, или ко зна шта још – и све готово док оком трепнеш. Серем ти се ја на такво умирање!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Ја сам волела свог мужа.

ТЕТКА: То на крају сви кажу.

- ЖЕНА И била сам поштена. Зато ме је волео и обожавао... сем
БЕЗ ГЛАВЕ: можда два-три пута. Али, људски је грешити и ја сам му
опраштала. Језеро је криво за све.
- ТЕТКА: Па да, за промашен живот се увек нађе изговор.
- ЖЕНА Није тачно. То није изговор. Цео живот сам провела поред
БЕЗ ГЛАВЕ: ове воде. Покушала сам да је заволим. Али, нисам могла.
Он га је волео. И деца су га волела. Шта сам ја крива,
сесто?
- ТЕТКА: Ниси крива. Није језеро за свакога.
- ЖЕНА Сада је све готово. Он ће у земљу, а и ја ћу ускоро. Уморна
БЕЗ ГЛАВЕ: сам.
- ТЕТКА: Седам година идете?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Седам.
- ТЕТКА: Чудо да се није усмрдео.
- ЖЕНА Он, истина, смрди по мало, кад се приближиш. Редовно
БЕЗ ГЛАВЕ: смо га пољивали водом и чистили од црва, али боље није
могло.
- ТЕТКА: Слушај, сахрани га код мене, тамо доле поред нужника.
Ваљда неће покварити земљу.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Да га помешам са говнима!?
- ТЕТКА: Њему је свеједно с чим ћеш га помешати.
- ЖЕНА Слушај, докле ћеш ти да ми делиш сугестије!? Ама, с
БЕЗ ГЛАВЕ: каквим правом, тебе смо се одрекли!
- ТЕТКА: А с каквим правом ти малтретираш своју децу? Срце ми се
цепа кад их видим.
- ЖЕНА Ко си им ти да ти се цепа срце!? Ваљда мени треба да се
БЕЗ ГЛАВЕ: цепа.
- ТЕТКА: Теби да се цепа?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Да, мени.
- ТЕТКА: Јел ти се цепа?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Не, не цепа ми се.

- ТЕТКА: Ти уопште намаш срца! Уосталом, шта се ја чудим? Немаш ни главу, а што би имала срце. Можда немаш ни бубрег, па да, ни дебело црево, можда немаш ништа унутра. Је ли, јесу ли те снимали рендгеном понекад?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Боже, ала сам ја несрећна!
(Почне да њлаче, ѓрчевиио и ѓромоѓласно)
- ТЕТКА: Шта ти је? Престани. Сестро, чујеш ли ме? Ја те волим, хеј бре! Ниси ти крива, нико тебе не криви. Судбина, да судбина.
(Жена Без Главе ѓочне ѓолако да се смирује)
Знам, тешко је живети поред језера. Ти си желела најбоље својој деци...
(Жена Без Главе ѓоѓѓуно ѓресѓане да ѓлаче)
... Не испадне увек онако како смо желели. Сећаш ли се како сам као мала хтела да постанем гинеколог? .... А сад имам куплерај.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ја сам желела да волим свог мужа и своју децу и да ме они воле, али нисам постигла ништа од тога. Чак га још увек нисам ни сахранила. Нисам ја крива сестро – никакав знак нисам добила!
- ТЕТКА: Какав то знак чекаш? Каква је то игра?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Није игра. Постоји језерска краљица. Она живи у језеру од памтивека. Он ми је причао о њој. Једном сам је видела.
- ТЕТКА: Мора да му је била швалерка.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Можда. То сам му једаред рекла. Он се насмејао и питао ме како да замишљам да воде љубав. Тада сам се и ја смејала.
- ТЕТКА: Шта ту има смешно? Воде љубав кришом у шуми, под неким дрветом или на дрвету, ко мајмуни.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Кад би језерска краљица изашла из воде, она би угинула, сестро.
- ТЕТКА: Ох, је ли? Дама не подноси смрад копна?
- ЖЕНА
БАЗ ГЛАВЕ: Она је риба.
- ТЕТКА: Риба? Има пераја, шкрге, крљушти?
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Има. Све има.

- ТЕТКА: Знају ли деца да је она риба?
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Не, још није време да то сазнају.
- ТЕТКА: Немој никад да им кажеш. Послаће те у душевну болницу – а тамо ће те прогутати помрчина.
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Ти не разумеш. Нико не разуме. Осим, можда, Алфреда.
- ТЕТКА: Али он је премлад да би схватио.
- ТЕТКА: Треба да интензивније мисли. Може се десити да ту краљицу неко упеца на глисту и онда...?
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Сестро, престани да ме зајебаваш! Говорим о фундаменталним стварима, говорим о животу и о кретањима у космосу – а не о вођењу куплераја на обали језера.
- ТЕТКА: У реду. Извини. То су твоја деца и то је твој живот. Није ни требало да се мешам
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Сигурно да није! Да те нисмо срели моја би деца сада била са мном – а не ...ох, боже, не смем ни да помислим шта ће им она учинити!
- ТЕТКА: Скоро ће вече. Осећаш ли како се ваздух хлади? Годинама седим овако предвече и гледам у језеро. Чини ми се као да мења боју. Некако је тамније, сваке године је све тамније... а можда је то само уображење. Јеси ли размишљала никад колико је оно старо?
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Ја нисам имала времена да о томе размишљам. Ја сам у њему прала веш.
- ТЕТКА: Старо је хиљадама година, стотинама хиљада година, а ти мислиш да оно постоји само зато да би ти у њему прала веш.
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Шта ти знаш о прању веша?
- ТЕТКА: Да, ту си у праву. Не знам ништа. Али, зато ти ништа не знаш о језеру. Не можеш да волиш оно језеро у коме переш веш... Знаш, сестро, иако сте ме се одрекли мени је мило што сам вас данас срела.
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Мени је свеједно. Ти ми ништа не значиш.
- ТЕТКА: Значим твојој деци, а то је најважније.
- ЖЕНА
- БЕЗ ГЛАВЕ: Ијаој, заборавих на децу! Зови их, треба да кренемо.

ТЕТКА: Они ће изаћи кад буде време

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Како ћемо да идемо по мраку?

ТЕТКА: Можете код мене да преноћите.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Ооо, хвала ти лепо, да ми ставиш змију под јастук, а?

ТЕТКА: Глупости, шта ће мени змија?

ЖЕНА Мислиш да сам ја од јуче, а? Доста сам ја претурила преко

БЕЗ ГЛАВЕ: главе... тј. преко себе, драга моја сестро.

ТЕТКА: Глупачо једна, шта ти имаш против мене?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Немој да ме вучеш за језик...!

ТЕТКА: Има да те вучем и да га ишчупам, ако треба! Реци ми, шта сам ја теби учнила?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Нисам дужна да ти одговарам.

ТЕТКА: Мене људе не воле... и није ме брига. Али, хоћу да знам зашто ме мрзе!?

ЖЕНА Уф, ти си мустра па да те мрзе. Тебе смо се фамилијарно

БЕЗ ГЛАВЕ: одрекли и шта још хоћеш од мене?

ТЕТКА: Сад ћу да те удавим у језеру.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Молим?

ТЕТКА: *(Почне да је зџура ѓрема води)*
Бићеш први водени цепелин у историји!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Остави ме, шта ти је? Убицо, у помоћ... милиција!

ТЕТКА: “Најновије вести: Жена без главе пронађена удављена у језеру! Где је глава?”

ЖЕНА Немој... немој! Боже, дај ми снагу да се одупрем од смрти!

БЕЗ ГЛАВЕ:

ТЕТКА: *(И даље је зџурајући)*
Падаћеш дуго ка дну, а онда ћеш се претворити у прегршт расплинутих конаца. Твоја језерска краљица ће наићи из

тамних дубина и мислећи да си скуп глиста излетника, смазаће те за вечеру.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Нећу да умрем! Не сада!

ТЕТКА: *(Нагло је џусићи из руку)*
Зашто вичеш? Зар не видиш како је лепо и тихо ово вече?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Уф, уф... ала сам била близу смрти.

ТЕТКА: Ја те се одричем сестро.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Како? Ти си хтела мене да удавиш, ја треба тебе да се одрекнем.

ТЕТКА: Не можеш се двапут одрећи једног човека.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Али, сестро, ти си једина преостала од фамилије – ако ме се ти одрекнеш, значи да ме се фамилија одрекла.

ТЕТКА: Тако је, Тако одречена живећеш до краја живота... и тек онда ћеш спознати све аспекте дубине мог положаја.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Али, неее! Ја ћу се убити, ја ћу се убити!

ТЕТКА: Ти више немаш ни за шта да се обесиш... Готово је с тобом, сестро. Буди храбра и носи свој крст... и сахрани овог човека већ једном, цео крај заудара на њега!

Жена Без Главе се скућила на земљи и тихо џлаче. Тетка испија “џљоску” џа је завијила у сџрану. Засџор на шџиору се размакне и у џравом циркуском насџују из њега искочи, само у гаћицама, Милош-младић и Алфред-младић.

МИЛОШ

-МЛАДИЋ

и АЛФРЕД “Коцка је бачена, верзија је скраћена!

-МЛАДИЋ: Ми ипак – скинули смо мрак!”

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Ијуууј, какви сте се направили! Шта вам је та девојчура урадила? Јесам ли вас зато хранила? Јесмо ли зато ја и ваш отац одвајали од уста и хранили вас шницлом?

ТЕТКА: Јесте ли свршили, моји дечаџи?

МИЛОШ

-МЛАДИЋ:

Ја сам први свршио, тетка.

ТЕТКА: Како вам се допала моја девојчиџа?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Ми њу познајемо, тетка.
ТЕТКА: Како? Од када?

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Одавно. Биљана дођи.

*Из шатиора изађе Биљана. То је сада девојка изразијо женствена. Преко
џолоџ њела има ѡребачен вунени ѡнчо.*

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Биљана...!?

БИЉАНА
-ДЕВОЈКА: Добар дан, мама. Мило ми је што сам вас срела. Сигурно се
питате како сам доспела овамо. Испричаћу вам. Када сте
отишли да сахраните оца, била сам усамљена. Онда сам
кренула кроз шуму. Срела сам тетку и запослила се код
ње. Сада ми је добро. Прошло је пуно година, али знала
сам да ћете наићи. Спавала сам са браћом. Чувај их, мама,
ја их много волим. Довиђења! Вратите се истим путем, ја
ћу бити овде.

Уђе у шатиор.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Биљана... дете... чекај!
(*Тејки*)
Шта си урадила са мојим дететом? Врати ми дете, чујеш
ли?

ТЕТКА: Она не жели да иде с тобом.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Зашто? Па ја сам јој мајка, ти си је зачарала!

ТЕТКА: Позови је.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Биљана, Биљана, мајка те зове! Пођи са мном, пођи са
твојом мајком и са твојом браћом, пођи са својим мртвим
оцем! Биљана, дете моје...!

ТЕТКА: Обуците се вас двојица. Скоро ће мрак, а ваша мајка не
жели да овде преноћи.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Изгубила сам своју девојчицу. Језеро, проклето да си!

ТЕТКА: Је ли вам било лепо у шатору?

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Јесте, тетка.

ТЕТКА: Бог вас благословио и подарио срећу и живот. Идите са својом мајком и сахраните оца. А тада побегните. Побегните што даље од овог језера и немојте се никад враћати. Пазите на мајку. Сада сте зрели људи и морате о свему да водите рачуна.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Не брине. Стараћемо се о свему.

ТЕТКА: Јесте ли се обукли? У реду. Аух, како ми се спава. Довиђења децо, довиђења, сестро. Желим да што пре стигнете тамо где сте наумили. Сетите се понекад тетке која вас воли и њених куртона који личе на жваке. Вашу ћу сестрицу чувати, а ако умрем или ми се шта деси, њој ћу преписати цео куплерај. Сада морам да идем, јер ћу се расплакати, а кад плачем не могу дуго да заспим. Довиђења и нека вас бог чува!

Уђе и она у шатор.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Довиђења, тетка.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Довиђења. Ми те волимо.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Било је лепо код тетке.

МИЛОШ
-МЛАДИЋ: Било је.

АЛФРЕД
-МЛАДИЋ: Хајдемо, мама. Чека нас дуг пут.

Младићи ухватише очево тело између себе. Жена Без Главе се ослони на Алфредову руку. Полако излазе са сцене.

ЗАТАМЊЕЊЕ

IV

Викендица у шуми поред језера. Испред се налазе, сиво, сиволице и на сивољу бокал са лимунадом. Између два дрвета разиђена лежачка. Улазе Милош и Алфред, сада као одрасли људи у доба из прве слике, носећи шело оца. За њима, погурена под шереиом година, иде Жена без главе, њешко вукући ноге.

МИЛОШ: Шта ли је сад ово?

АЛФРЕД: Шта је да је, ту ћемо се одморити. Мама, како се осећаш?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Никако.

МИЛОШ: Тако си се осећала и јуче.

АЛФРЕД: Сместимо те у ову љуљашку. Помогни ми, Милоше.
(Смести је у љуљашку)
Хоћемо ли њега да померимо мало у хлад?

МИЛОШ: Целог живота померамо родитеље лево-десно.

АЛФРЕД: Ухвати га и не гунђај!
(Помере шело у хлад)
Тако. Одавде ће моћи да гледа на језеро.

МИЛОШ: У животу је само то и радио.

АЛФРЕД: Није био лош отац.

МИЛОШ: Зашто је умро кад нам је највише био потребан?

АЛФРЕД: Погрешио је.

МИЛОШ: Сигурно да је погрешио! Прошло је двадесет година од нашег сусрета са тетком – а ми још увек идемо поред језера. Надам се да ће мама умрети и да ће се завршити ово мучење.

АЛФРЕД: Хајде да седнемо.
(Седну за сиво)
Шта је ово? Лимунада?

МИЛОШ: Личи на лимунаду.

АЛФРЕД: Да је пробамо?

МИЛОШ: Зашто да не.

АЛФРЕД: Ако је унутра отров?

- МИЛОШ: Ко би стављао отров у лимунаду?
- АЛФРЕД: Можда власник ове викендице. Можда му је то једина разонода у овој шуми. Да трује пролазнике.
- МИЛОШ: У реду. Ја ћу да је попијем, па ако се отрујем, попиј је и ти.
(*Опћија неколико зупљаја*)
Ух, добро је. Камо среће да је отрована.

У тај час појави се власник викендице. То је особа необичне спољашњости, њихових година, обучена веома дречаво. Пјер из Америке.

- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Добар дан, господо.
- МИЛОШ: Личите ми на канаринца.
- АЛФРЕД: Добар дан, господине, Ја сам Алфред а ово је мој брат Милош. Тамо у љуљашци на леђима и на самрти лежи наша мајка. Ово је тело нашег оца кога скоро тридесет година носимо поред језера, тражећи погодна места за укуп. Застали смо да се одморимо у хладу ваше куће. Најпонижније вас молимо да нам дозволите продужени боравак код вас од сат и тридесет осам минута – а онда ћемо наставити даље.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Напротив! Напротив! Ви ми чините част, господо! Ви сте моји први гости за ове три године, ако се изузму комарци и остала гамад коју уништавам “пипсом”.
- МИЛОШ: Господине, зашто сте се тако обукли? Ви сте опасност за мој очни живац.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ако дозволите, у својој кући облачим се онако како ја хоћу. А друго, дошао сам из земље где је овакав начин облачења ствар доброг укуса, господине.
- МИЛОШ: Збиља? А која је та доброукусна земља?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Америка. Стешњена између Пацифика и Атлантика, са културом старом сто хиљада година и петнаест секунди, и телевизијом у боји на дванаест канала!
- АЛФРЕД: Зашто сте се вратили?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Зашто? Дуга је то прича. За ово ме језеро вежу успомене које се не могу заборавити.
- АЛФРЕД: Какве успомене, господине? Ми смо цео живот провели поред њега.

- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: То вам не могу испричати. Барем не сада.
- АЛФРЕД: Не желим да инсистирам. Мада, успомене су вам као стомачни затвор, господине. Чуче у вама и трују вам организам све док их не исерете уз неку тарабу.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Вероватно сте у праву, а осим тога неуредна столица врло лоше утиче на интелигенцију. Али, пустимо сад те непријатне разговоре: реците ми, чиме да вас послужим?
- АЛФРЕД: Већ смо имали задовољство да се послужимо вашом лимунадом.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Забога, мојом лимунадом...!?
- МИЛОШ: Зашто? Да није отрована?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Не, али...
- МИЛОШ: Знао сам! Стављате отров у лимунаду. То је против-законито, ви немате квалификације, ви сте аматер-хемичар!
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Ама, не! Она је само бајата...
- МИЛОШ: Колико бајата?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Три године, а можда и више. Била је не столу кад сам купио кући и од онда је нисам дирао.
- МИЛОШ: Па добро, какав је то начина господине? Држите на столу трогодишњу лимунаду, је ли то манир који сте понели из ваше дванаестоканалне Америке?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Ја вас нисам терао да пијете.
- МИЛОШ: Учинили сте још покваренију ствар: ви сте ми је подметнули!
- АЛФРЕД: Милоше, престани! Зар ниси и сам желео да лимунада буде отрована?
- МИЛОШ: Отрована, да, али не и бајата!
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Господине, да ли је ваш брат ментално сасвим...?

МИЛОШ: Слушајте ви...

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Пјер.

МИЛОШ: Пјере, разбићу ти нос!

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Претходно вас морам упозорити на једну околност.

МИЛОШ: Само брже, хоћу да се бијем!

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Та околност је моје кученце: Рекс Величанствени.

*Иза куће се одједаред њроломи као ѓрмљавина, лавез и режање великоѓ
ѓса. Милош и Алфред наѓло усѓукну, а Жена без ѓлаве ѓоскочи у ѓу-
љашици.*

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Алфреде, искључи телевизор!

АЛФРЕД: То није телевизор, мама. То је Рекс, кученце.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Штенце, госпођо.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Удави га у шерпи. Хоћу да умрем на миру!

МИЛОШ: Нећеш, ваљда, умрети мама?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Хоћу, сине.

МИЛОШ: А кад ћеш?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Кад ми дође време.

МИЛОШ: Мораш да будеш прецизнија, мама. Треба да се при-
премимо.

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Почните да се припремате. Сад ћу поново да заспим и кад
се пробудим, бићу још мало при свести па ћу да умрем.
Али, за име бога, удавите то штене или утишајте
телевизор!
(Поново леѓне)

ПЈЕР ИЗ   Рекс, доста!
АМЕРИКЕ: *(Рекс умукне)*

- Желим да ваша мајка на самртном часу ужива потпуни комфор ове природе око нас.
- АЛФРЕД: Захваљујем вам на љубазности, господине.
- МИЛОШ: Ја вам не захваљујем ништа. Уопште ви сте ми у целини веома сумњиви. Ко зна да ли сте били у Америци.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Него где сам био? Молим вас, будите љубазни па ми одговорите на то питање?
- МИЛОШ: Имате скупу кућу. Можда сте били у Легији странаца и покрали златне зубе недужних африканаца.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Мислим, господине, да ћете ви бити први, не само први који је дошао, него и први гост који је био избачен из моје куће. Мене још нико није тако увредио!
- МИЛОШ: Охо, то се не решава избацивањем. Можете ли ви да докажете како сте стекли ову викендицу?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Да докажем? Ко ме?
- МИЛОШ: Ето, мени на пример.
- АЛФРЕД: Милоше, ти злоупотребљаваш гостопримство овог човека.
- МИЛОШ: Ти да ћутиш! Захваљујући твојој памети се и вучемо поред овог језера. Да си ме послушао онда код тетке, не би било ни језера, ни Пјера, ни викендице, ни Рекса – ништа! Да, инсистирам да ми то докажете, господине Пјер.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Можете ли ви да докажете како сте стекли гаће које носите на себи?
- МИЛОШ: Гаће су моја интимна ствар...
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Није тачно! Оне су ваша интимна ствар само док су покривене панталонама. Када се панталоне скину, оне постају јавна ствар! Изволите, докажете ми.
- МИЛОШ: Ви ме провоцирате на политичкој бази, и ја на то нећу да насаднем, уважени господине.

- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: А ви мене провоцирате на нервној бази! Ја, господине, нисам има безбрижно детињство са Нестле чоколадом и млеком у праху. Ја нисам никада упознао своју мајку, а отац је хтео да ме удави у језеру, у овом истом језеру које видите пред собом!
- МИЛОШ: Говорите ми о несрећном детињству, о несрећном животу? Тридесет година ми скупљамо блато са ове обале!
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ако сте несрећни као ја, зашто ме онда нападате?
- МИЛОШ: Ја вас не нападам. Ви се нама ругате, мојој мајци, мом мртвом оцу, претите нам псом, који једва чека да нас прождере. То заиста нема смисла, нисмо ми псећа храна, господине.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Што се тиче ваше мајке и вашег оца, ви сте у потпуној заблуди. Ја сам показао дужно поштовање према сени покојника, а исто тако врло рафинирано прешао преко очигледног телесног, да не кажем трупног недостатка ваше мајке. А тек са псећом храном сте апсолутно забраздили! Рекс никад у животу није пробао месо. Он је вегетаријанац.
- МИЛОШ: Вегетаријанац!?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Да. Једе купус, карфиол, спанаћ, пасуљ, боранију и, понекад бурека са сиром.
- МИЛОШ: Алфреде, хајдемо одавде. Ако је пас вегетаријанац, онда је господин сигурно месождер.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: А, не! То нипошто. Ви сте дошли код мене као моји гости и без обзира на све желим да вас почастим као што приличи мојој кући.
- АЛФРЕД: Ми смо вам захвални, господине. Мој брат је нервозан и преморен и на њега не треба обраћати пажњу. Овај одмор веома користи нашој мајци.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Имате моје комплетно разумевање, господине. Међутим, ја бих заиста желео да ми кажете шта ћете да попијете? Немојте да вас молим, забога!
- АЛФРЕД: У реду. Ја ћу једно хладно пиво.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: *(Маниром келнера)*
Хладно пиво, може. Ви, господине?

- МИЛОШ: Вињак.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Вињак, може. Нешто за мезе?
- МИЛОШ: Кад се већ зезамо, донесите ми свињску вешалицу.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Свињску, може... Ви, господине?
- АЛФРЕД: С обзиром да сте били у Америци, можда би сте могли да ми препоручите неки њихов специјалитет...?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: А, врло радо, господине! Бићете одушевљени мојим избором.
(Милошу)
Можда ћете се ви господине, предомислити...
- МИЛОШ: Ја се не предомишљавам. Рекао сам шта ћу да једем.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: У реду, свињску вешалицу... само да знате да свиње рију по блату и једу говна... добро, добро, ваљда знате шта вам прија. Господо, бићете услужени док кажете пиксла!
(Оде)
- МИЛОШ: Овај мој лични злодух се дивно забаља – а ја патим и на даље ћу да се храним шумским корењем.
- АЛФРЕД: Издржи још мало. Мислим да смо при крају пута.
(Осврне се према њелу оца)
Сиромах тата, увек је поподне гледао према језеру, као да је очекивао да му каква велика риба ускочи у уста.
- МИЛОШ: Алфреде, да ли се сећаш ког смо дана кренули од куће?
- АЛФРЕД: Мислим да је био уторак.
- МИЛОШ: Који је данас дан.
- АЛФРЕД: Уторак.
- МИЛОШ: Откуд знаш?
- АЛФРЕД: Не знам, али желим да је уторак.
- МИЛОШ: Онда је уторак.
- АЛФРЕД: *(Приђе мајци у љуљаици)*
Спава. Уторком је имала обичај да најдуже спава. Кад бих је питао зашто, одговрала ми је да је такав обичај. Понедељком, средом и петком се перу ноге. Четвртком дупе. А уторком се спава. “Шта се ради недељом, мама?”
Недељом се умире.
- МИЛОШ: То је планска политика, могућа су безбројна одступања.

- АЛФРЕД: А суботом?... Суботом је велико купање. Генерално, са прањем ушију, јаја, косе, чмара, лактова – и са бескрајним гађењем на цео поступак.
- МИЛОШ: Бррр! И сад се најежим кад помислим како ми је гурала прсте у уши.
- АЛФРЕД: Милоше, да ли си приметио шта се налази иза куће?
- МИЛОШ: Не, нисам.
- АЛФРЕД: Брдо.
- МИЛОШ: Брдо?
- АЛФРЕД: Огромно брдо.
- МИЛОШ: Брдо је земљина чворуга. Тридесет година нисмо наишли на брдо.
- АЛФРЕД: Мора да је јако задовољно што ћемо морати преко њега.
- МИЛОШ: Шта ли је иза?
- АЛФРЕД: То ћемо видети кад будемо на врху.
- МИЛОШ: Ја не знам како се прелази преко брда.
- АЛФРЕД: То је лако. Прво треба да научиш да се на њега попнеш, а после да сиђеш.
- МИЛОШ: Волео бих да је данас недеља.
- АЛФРЕД: Зашто?
- МИЛОШ: Онда би мама умрла и ми не би смо морали преко брда.
- АЛФРЕД: Али, данас је уторак.
- МИЛОШ: Данас је уторак.

Појављује се Пјер из Америке, који на оштрице изненађење свих присутних, како на сцени тако и ван ње, збура на колицима све што је наручено.

- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Драги гости, надам се да нисте дуго чекали. Извињавам се ако јесте, али нигде нисам могао да пронађем отварач за пивску флашу, па сам морао да користим мој гвоздени зуб. Хоћете ли да га опипате?

- МИЛОШ: Дозволите...
(Завуче му *ѿрси* у *усѿа*)
... подсећа на ексер.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Разумљиво, зашиљио се услед употребе. Нашао сам и лек за вашу маму, који би јој, верујем, могао помоћи да оздрави.
- МИЛОШ: Само би нам још требало да оздрави...
- АЛФРЕД: О каквом је то леку реч?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: То је стари индијански напиток. Размути се у води и то на један део воде 118 делова лека.
- МИЛОШ: Од чега се прави та ваша враџбина?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ах, драги господине, то је љубоморно чувана тајна! Она се прености са лакта на лакат. Међутим, ја сам нешто начуо: у питању је ...
(Тихо)
... у питању су кутијице са паковањем од педесет аспирина.
- МИЛОШ: Аспирин?
- АЛФРЕД: Шта ту има индијанско. Осим тога, од аспирина моја мајка се само зноји и пиша.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Индијанско је то што те кутије шверцују индијанци преко границе.
- МИЛОШ: Први пут чујем да се аспирин шверцује.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ма не, какав аспирин! У тим кутијама није аспирин.
- МИЛОШ: Него?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Сличице.
- АЛФРЕД: Сличице...?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Сличице сношаја, господине.
- МИЛОШ: Ја ништа не разумем.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: У кутијама од аспирина индијанци шверцују порнографске сличице... разумете... љубавних радњи! Зашто? Зато што индијански мужеви нису задовољни својим женама. Оне су фригидне и поглавице муку муче да их загреју за љубавну асуру.
- АЛФРЕД: Нисам знао да су баш све индијанке фригидне.

- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Јесу, господине, можете ми веровати на реч. Све су постале фригидне у знак протеста због доласка белаца на њихову земљу.
- АЛФРЕД: Разумем, али ми није јасно шта су тиме наудили белцима.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: О, и те како! Загорели индијанци сада спавају са женама америчких фармера, који се због тога одају пићу и индијској филозофији – а пропада земља. Пропада продуктивност америчке привреде!
- МИЛОШ: То је, господине, генијално! Феноменално! Али, нисте нам рекли од чега се прави тај ваш лек?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Лек..? Ах, лек за госпођу. Не знам, господине. То је индијанска тајна, зар вам то нисам рекао?
- МИЛОШ: Тако дакле? Он је, Алфреде, све то намерно урадио да би нам пресело јело.
- АЛФРЕД: Имали смо, знате, утисак да нам желите објаснити састав лека.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ма не, господо, ми смо непрестано у некаквим неспоразумима. Састав лека збиља не знам, само сам мислио да би могао бити од неке помоћи вашој мајци.
- МИЛОШ: У том случају, ваш лек можете да попијете као аперитив. То наша мама неће пити.
- АЛФРЕД: А, не видим како би она то попила, господине, с обзиром на...
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Свакако, то је проблем... Ја сам о тома размишљао... Ви то наравно, најбоље знате, али можда би се могао усути кроз неки отвор...?
- АЛФРЕД: Захваљујемо – али, то се не би могло усути.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: У реду, господо, како желите, ја сам имао најбољу намеру... али, забога, охладиће се јело, изволите, молим вас, изволите!... Нисте гладни? Немојте да вас нудим, драги гости!
- АЛФРЕД: Хм, ја ли ово тај амерички специјалитет?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Наравно, господине.
- АЛФРЕД: Чудно мирише. Нећете ми рећи шта је то?

- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Нека то буде мало изненађење за крај.
- АЛФРЕД: У реду, мада, морам вам одмах рећи да смо ми толико гладни и да би најбоље било да се мало одмакнете, док ми будемо јели. Знате, у брзини, човек може свашта да набоде на виљушку...
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Бићу на потребном одстојању, господине.
- АЛФРЕД: Милоше, јеси ли чуо?
- МИЛОШ: Чуо сам.
- АЛФРЕД: Значи, спреман си?
- МИЛОШ: Ко самострел принца Валијанта.
- АЛФРЕД: Надам се да ће се ова благословена храна на свом путу ка мом дебелом цреву што дуже задржати у мом желуцу. Кренимо и нека нас срећа прати!

Окоме се на јело са њаквом очајничком жесћином да Пјер из Америке просио ошкочи и за све време њиховог ждрања уљашено иде око сјола крсјећи руке и њихо се молећи богу. Од сјола доициу свакојаки звуци, који праће њихово унишјавање хране, као и кости које повремено леће преко сцене. То вероватно подсиакне Рекса да цвили и шужно завија. Ијак, они, на крају заврше са јелом. Зајим се ошусије по сјолицама њешко дишући.

- АЛФРЕД: Уф, не сећам се кад сам последњи пут јео месо. Ти, Милоше?
- МИЛОШ: Било је то пре осам година кад ми је онај бумбар капиталац улетео у уста.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: *(Пошћо се осмели да ѡриђе)*
Господо, да ли вам је пријало.
- АЛФРЕД: Имате ли још хране?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Како да не, колико год хоћете?
- АЛФРЕД: У реду. То ћете закопати са нама, јер мислим да је после овога са нама свршено. Али, збиља, хоћеле ли ми сад рећи шта сам појео?

- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Врло радо. Појели сте мој оригинални специјалитет од природне америчке сировине, добивене на бази струјања искуства кроз сунчев систем.
- АЛФРЕД: Изванредно! Има ли то неко краће име, разумљивије... знате, човек кад дуго шипчи поред језера губи меморију памћења.
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Па, упрошћено речено, појели сте твора.
- АЛФРЕД: Твора...!?
- МИЛОШ: Тако ти и треба, кад му све верујеш!
- АЛФРЕД: Господине, како сте могли твора!?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Како? Шта како? Имате предрасуде, господине! У целом свету творови се једу ко палачинке...! Молим вас, ја вас најискреније уверавам да сте појели првокласно месо – и што је важније, свеже месо, господине! Ја сам овог твора-мужјака лично ухватио, ја, ја никад нећу заборавити његове очи, које су ме, преклињале за милост, гледале из апарата за дубоко замрзавање.
- АЛФРЕД: Добро, добро, да не правимо од тога драму...
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ја не правим драму господине, ја сам приватни угоститељ...
- МИЛОШ: Творевине.
- АЛФРЕД: Ђути Милоше. Него, реците нам, одакле вам све ово?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Набавио сам.
- АЛФРЕД: Наравно, али зашто?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Отворићу хотел овде.
- МИЛОШ: Хотел...?
- АЛФРЕД: Овде, на језеру!?
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Неће то бити обичан хотел. Моју кућу ћу да претворим у панисон, а около ћу да изградим бунгалове од шпер плоче.
- МИЛОШ: У овој шуми и на овом језеру – нема живе душе, господине!

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Сада нема, али мало рада, мало спретности и много рекламе и доћи ће стотине туриста. Кад се посао разграна уложићу средства у прилазне путеве, трим стазе, мини-гольф, нудистичке плаже – видећете, биће то прави туристички рај! Ја сам, господо, радио у угоститељству, знам да водим тај посао.

АЛФРЕД: Шта сте радили? Били сте келнер?

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Не, waiter, господине, waiter!... Waiter! yes, sir... Waiter! Just a moment, sir!... Waiter... Here I am, sir!... Waiter!... As you wish, sir... Waiter! Good day, sir!... Waiter! – Набодем те на мачора, сир!... Дооовде ми је дошло и опсовао сам! Али, није ме разумео. Зато сам се вратио у земљу, јер ме тамо нису разумели.

У њом ѿренуѡку оѡласи се Жена Без Главе некаквим ѡихим уздахом, као да жели да исѡусѡи дуѡу. Алфред и Милош ѡрискоче.

МИЛОШ: Мама, јел' умиреш?

АЛФРЕД: Ништа. Поново је заспала.

МИЛОШ: Јеби га.

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Господо, ја бих био тако рад да помогнем вашој мајци.

АЛФРЕД: Ви ту не можете ништа помоћи.

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Збиља је трагично то “дуго умирање у једном дану”.

МИЛОШ: Како сте се то изразили? Звучи ми познато.

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: *(Важно)*

Дааа... то је чувена изрека старих римљана – знате, метафорична изрека, начешће се употребљава после јела.

АЛФРЕД: Вероватно у смислу: било је дивно јело, или слично...

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Ах, па не баш тако... у ствари, знате, место подригивања. Да не би сте прскали госте.

МИЛОШ: Сасвим практично.

ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: Јесте, јесте... али, ја опет, тако ужасно љубопитљиво, ако није индискретно, питао бих вас нешто?

АЛФРЕД: Само изволите, ви сте нас до гроба задужили пређашњом прехрамбеном церемонијом.

- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Како је ваша госпођа мама остала без главе.
- МИЛОШ: А, то вас занима! То вам никада нећемо рећи, па таман нам донели још да једемо.
- АЛФРЕД: Видите, од кад знамо за себе, наша мајка је без главе, не једе и не пије.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Свакако, разуме се, али, можда сте чули, знате, мало је необично тако без главе...
- АЛФРЕД: О томе не знамо ништа. Ни отац ни мајка нам нису о томе говорили. Истина, прича се...
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Видите, нешто се прича.
- АЛФРЕД: Да, али то су најобичнија оговарања! Прича се, наиме, да кад се прво родила наша сестра, па онда ја, па Милош – био је јако скуп живот, знате већ, инфлација, криза енергије, криза поверења, говедина место телетине, а тек кад вам мува упадне у супу, дође вам да се заплачете колико је та јадна мувица жгољава! И онда ако је веровати тим причама, мама је решила да скине главу и баци је у језеро, тако да не би морала ни да једе ни да пије, како би нама више остало.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Боже, my god, каквог ли интернационализма у том бићу!
- АЛФРЕД: Исто тако се прича да је наговарала и оца да то учини. али он није могао да се одрекне пића и дувана, па је ствар пропала. Зашто вас све то занима? Ништа нам нисте рекли о себи?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Мој живот је једна тужна прича и не бих желео да вам о њему говорим.
- АЛФРЕД: Како хоћете, али о томе какав је ваш живот не одлучујете ви, већ неки жири. Збиља, да ли сте причу о свом животу већ слали на неки конкурс?
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Нисам, али, изгледа да сам погрешно. Док сам био у Америци хтели су да по томе праве сценарио за филм. Нудили су ми велике паре, много више него што сам зарађивао као келнер, а у случају да умрем чак и доживотно издржавање. Међутим – ја сам рекао не! Ја сам, господо, патриота и велики љубимац домовине – мада су ми

тамо рекли да сам будала. Али, нисам хтео да се трули капиталисти обогате на причи о мом животу. Ако већ неко треба да се обогати на мени, нека се обогати моја домовина! Тако да сам ја, одмах по повратку, причу о мом животу понудио својој домовини.

МИЛОШ:

И, шта је било, јесу ли вам је откупили?

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ:

Нису. У драматуршком смислу, мој је живот, господо, био прилично слаб. Рекли су ми да је прича западњачки оријентисана, да јој фале екстеријери, контрапункти и птице. То ме је невероватно увредило, драги моји, ја од силног посла нисам небо могао да видим, а камоли птице! И то им још није било доста, рекли су да је мој живот комерцијалан, индустријски и без икакве уметничке вредности. Био сам потпуно испљуван на крају, јер су сви пољували док су говорили! Ужасно! Само се узбудим кад мислим о томе и почнем страшно да се знојим. Онда морам да се туширам, а је не волим да се туширам.

АЛФРЕД:

Како се ви, заправо, зовете, Пјер?

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ:

Пера. Ја сам одавде, са језера. Желео сам да идем у Француску, возом, па су ме прозвали Пјер. Али, погрешно сам воз па сео у брод и стигао у Америку. Тамо, опет, нисам желео да мењам име, јер су француски келнери на цени. Мој вам је животопис права-каро-канова одбрана. Играте ли шах?

МИЛОШ:

По неки пут док серемо у шуми.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ:

И ја га ретко играм. Једаред сам играо са једним колегом, али ми је топ упао у супу. Тек кад сам изгубио партију схватио сам да ми је топ све време био у супи. Знате, за шах треба концентрација, а ја немам времена да се концентришем. Уопште, ја немам хобија – волим само по неки пут предвече да седим на обали и бацам камечиће у језеро. Онда се око тих каменчића окупе рибице мислећи да је храна. Али, у последње време нема више тих рибица. Појавила се нека велика риба у језеру, чујем је ноћу како искаче из воде. Мора да је дошла са друге обале.

Жена Без Главе се њолако, као у сну, диже са лежаја и њрилази Пјеру, који се уљлашено њовлачи уназад.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Када се појавила?

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Овај... не знам тачно... пре десетак дана, госпођо.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Како се понашала?

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Увек је плувала испод воде, госпођо!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: У ком се смеру кретала?

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Пливала је према оним брдима.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Према брдима, кажете?

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Јесте, госпођо, увек тако.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: То је знак.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Извините...?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Децо, дошли смо до краја нашег пута.

МИЛОШ: Мама...!?

АЛФРЕД: Мама, да ли је то истина?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Ја ћу сада умрети. А онда ћете мене и тату сахранити...

МИЛОШ: Ураааа!... Готово је са путовањем!

АЛФРЕД: Мама?... Боже, срећан дан је дошао!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: ... иза оних брда.

МИЛОШ: Мама... како?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Чим пређете она брда, спустите нас на земљу. То жели

БЕЗ ГЛАВЕ: језерска краљица и то је последња жеља ваше мајке.

АЛФРЕД: Докле тако, мајко?

- ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ: Сада је готово, сине. Иза оних брда почиње ваш нови живот. Све ове године лутања заборавићете док оком трепнеш.
- АЛФРЕД: Биће то дуг трептарј, мама.
- ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ: Ја и мој муж лежаћемо спокојни у земљи, знајући да сте ви срећни и да нам палите дебеле свеће у цркви. Милоше, немој бити тужан, твоја те мајка пуно воли и радује се твојој срећи која те чека иза брда.
- МИЛОШ: Бојим се, мама, да нас она превише дуго чека и да је већ одавно отишла одатле.
- ЖЕНА БЕЗ ГЛАВЕ: Срећа је стрпљива, сине, као и смрт. А сада, пре него што умрем, морам још нешто да вам кажем: Моја децо и моји људи! Земља је округла планета и окреће се у круг. Заједно са њом окрећу се биљке, животиње, ми сви, реке, језера – све се то окреће у круг. Једанпут нам је глава горе, а други пут доле. Како не испаднемо у космос? Не испаднемо због силе гравитације! Гравитација је велика ствар. Она привлачи све живо на земљи. Јабука кад се откачи, она пада на земљу. Кад човек пљуне шлајмарицу, она не падне на Марс, него на Земљу. Кад човек падне с дрвета, падне исто тако на... ето, тако је једном Жика био на дрвету и брао ораје. Ја сам управо у том тренутку пролазила испод ораја певајући чобанске песме. Жика се оклизнуо и пао – услед силе гравитације – на мене. Ту се и задржао неко време. То је било једне године, када сте вас двојица били још мали, а ваш отац, бог да му душу прости, био код оне своје на крају шуме. И тако, услед природних појава, родио се ваш братић... Пера. Језерска краљица ми је помогла да га угледам на свом самртном часу. Ходи, сине, да те твоја мајка загрли грчевито!
- ПЈЕР ИЗ АМЕРИКЕ: *(Још увек не ѝрилазећи)*
Мама?
(Рекс ѝочне ѝихо да цвили)
Рекс, тишина. Моја мама?
(Рекс ѝочне да лаје)
Рекс, престани. Да ли је то истина?
(Рекс лаје зримољасно)
Рекс, умукни!
(Рекс ѝпросио урла)
Рекс, одвратна цукело, завежи, јер ћу ти све зубе сасути

натраг у твоју смрдљиву утробу, а тебе ћу да прерађујем у конзервирану храну за мачке!!!

(Рекс нагло заћућти)

Моја драга мајка...?

ЖЕНА Истина је. Ти си мој ванбрачни син, а ово су твоја браћа.

БЕЗ ГЛАВЕ:

АЛФРЕД: Шта вас двоје говорите?

МИЛОШ: Ниси морала баш пред смрти да постанеш склеротична.

ЖЕНА Ја знам шта говорим. Сине, моје те отшкринуте руке

БЕЗ ГЛАВЕ: чекају!

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Али, госпођо, мама, како да вам ... како да ти верујем?

ЖЕНА Казаћу ти како. Имаш један знак на телу, сине, један

БЕЗ ГЛАВЕ: младеж.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: А где? Где, мама?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: На левој половини дупета.

ПЈЕР ИЗ Тако је! На левој! Браво, браво, мама! Мама, моја мама!

АМЕРИКЕ: После толико година, мајко! Мајнице!

(Почне да је зрли и љуби)

ЖЕНА Сине мој, колико си у дефициту са мајчином љубављу...!

БЕЗ ГЛАВЕ:

ПЈЕР ИЗ Читаву вечност, читав живот, мама! Али, сада сам те

АМЕРИКЕ: нашао, сада ћемо бити заједно!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Нашао си ме на кратко, сине. Ја морам да умрем.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Не смеш да умреш, мама. Не смеш да умреш.

ЖЕНА Морам, дете моје, време је. Милоше, Алфреде, дођите да

БЕЗ ГЛАВЕ: се изљубите са братом.

МИЛОШ: Ја не верујем да нам је то брат.

АЛФРЕД: Како то може, мама? Ко у позоришту?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Ама, што вам је? Пера је ваш брат, ваша крв!

- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Пусти их мама, шта ће нам они!
- МИЛОШ: Нека он то докаже.
- АЛФРЕД: Тако је. Нека скине панталоне.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Пред вама да скинем панталоне? Ви сте на мом поседу, могу одмах да вас избадим.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Немој тако, Перо, сине, послушај браћу. Скини панталоне. Скини их мени за љубав.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Мама, па ја сам човек у годинама...
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: И твоја браћа су у годинама. Учини мајци, сине, то је мајчина последња жеља. Онда могу мирно да умрем кад вас видим сву тројицу у слози и љубави.
- МИЛОШ: Хајде, шта чекаш? Уплашио си се да те не раскринкамо?
- АЛФРЕД: Ако не докажеш да си нам брат, бићеш одбачен до краја живота, ко наша тетка.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: У реду, али да знате да ово чиним само због маме. Вас двојица ми уопште нисте потребни у животу.
- Пјер се окрене. Милош и Алфред се сагну да боље виде. Онда он ошкочица панталоне и скане их преко сиражњице.*
- АЛФРЕД: Добро. Видели смо. Брат си нам, шта сад можемо? Брате мој, дођи да те загрлим!
(Грле се са Пјером, коме су још увек смакнуће панталоне)
Хајде, сад ти Милоше.
- МИЛОШ: Брате мој, дођи да те загрлим.
Грле се.
- АЛФРЕД: Могоа си да мало измениш текст.
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Боже, како сте слатки. Још да нам је само Биљана овде...
(Тихо њлаче)
- МИЛОШ: Не брине, мама, њој је код тетке сасвим добро,
- ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Животе, животе... Перо, причај нам шта је било с тобом.
- ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Са мном је било и није било...

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Твој отац је обећао да ће ти пружити све у животу.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: У почетку није било лоше, док се није оженио. А онда је његова жена говорила како много једем и како ме због тога треба удавити у језеру.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Гадур! Колико је само он јео, то ја најбоље знам.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Једне ноћи ме је повео у риболов. Било је мрачно као у гробу. Не знам колико смо времена провели на води, кад се чамац одједном заљуљао и ја сам се нашао у води. Дозивао сам за помоћ, али су ми се плућа пунила водом. Тада сам се ухватио за нешто на површини. Било је меко и обло. Струја нас је понела према обали. Нагде пред зору сам најзад дотакао обалу. После тога сам отишао са језера. Радио сам свакојаке послове и најзад се обрео ко келнер у Америци. Вратио сам се пре три године и саградио овде кућу. Имам намеру да отворим велики хотел овде и да од језера направим туристички комплекс... Не знам да ли је отац хтео да ме удави, или се чамац прврнуо, можда ме је он и волео, не знам – само бих желео да знам шта је било оно што ме је спасло те ноћи?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: То је била моја глава, сине. Она већ педесет година плови језером и не може да потоне. Ко васер кугла.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Твоја глава! Боже, како сам био близу твојих очију, твоје косе. Могао сам да пољубим твоје усне, мама. Како ми је сада тешко... шта ће бити с њом?

ЖЕНА
БЕЗ ГЛАВЕ: Не треба да бринеш. Она ће остати на површини докле год је језера. Њу чува језерска краљица... Децо, приђите да се опростимо.

МИЛОШ: Мама, хоћеш ли ти заиста умрети?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Хоћу, сине.

МИЛОШ: Зар не би могла да умреш кад пређемо брдо? Због транспорта, знаш...

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Жао ми је децо... жао ми је.

АЛФРЕД: Шта ћемо ми после, мама...?

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Живите, живите!... Цео живот је пред вама.

АЛФРЕД: Како? Ми то не знамо. Знамо само да идемо поред овог језера.

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Научићете. То није тешко.

АЛФРЕД: Касно је за то, мама.

ЖЕНА

Али, ја желим да живите! Одувек сам желела да вам живот

БЕЗ ГЛАВЕ: буде што лепши, много лепши од нашег, децо.

МИЛОШ: Није истина! Ти си само желела да сахраниш оца...!

ЖЕНА

БЕЗ ГЛАВЕ: Не!... Ваш отац... ја... ми смо... надали се...!

АЛФРЕД: Умрла је, Милоше.

Сва шројица сѝоје око Жене Без Главе, која је умрла у сѝојећем љоложају.

Пјер чучне крај њених ноћу и шихо љлаче.

АЛФРЕД: Морамо да кренемо, Перо.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Поведите и мене са собом!

АЛФРЕД: Не, твоје је место овде.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Али, ја не желим да останем сам.

МИЛОШ: Имаш Рекса Величанственог.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Пси кратко живе.

АЛФРЕД: Не брине, нећеш бити сам. Крени натраг кроз шуму одакле смо ми дошли. Тамо живи наша сестрица Биљана. Путоваћеш дуго, али ћеш је наћи. Остави Рекса одвезаног да ти чува кућу. Кад је наћеш, доведи је овамо и саградите хотел.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Како да се оженим са сестром?

АЛФРЕД: Она неће знати.

ПЈЕР ИЗ

АМЕРИКЕ: Али, ја ћу знати.

АЛФРЕД: Тада је воли и као сестру и као жену.

ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Шта ће бити с вама?
МИЛОШ: Сахранићемо родитеље, чим пређемо брда.
ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Хоћете ли се вратити?
МИЛОШ: Ко то зна...
ПЈЕР ИЗ
АМЕРИКЕ: Обећајте ми да ћете се вратити.
МИЛОШ: У реду. Обећавамо ти да ћемо се вратити. Идемо ли, Алфреде?
АЛФРЕД: Да, идемо. Време је. Пјер... Перо... брате... јеби га.
Алфред ухватио тело мајке и ухватио га на леђа. То исто учини и Милош са телом оца, али од тежине гласно подригне.
МИЛОШ: Није требало толико да једемо...
Носећи тела, њих двојица полако напуштају сцену.

ЗАТАМЊЕЊЕ

V

Сцена представља чистину поред језера оикољену зусиом шумом. То је исти онај приказ из слике II – кућа, свечано представљен сито, али, сада је кућа веома пројала, свуда су знаци бруљења, прашине и прљавишине, а преко ситола, тањира, ножева превукао се дебео слој праучине. Улазе Алфред и Милош, сада као ситарци, носећи шела својих родитеља. Узледавши кућу засиану, сусите шела, а онда полако, не верујући у оно што виде, прилазе зидовима, ситолу, давно заборављеним усимоенама...

МИЛОШ   Алфреде, јесли ли размишљао некад зашто је потребно да
-СТАРАЦ: оца сахранимо на месту које одреди језерска краљица?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Нисам, Била је то мамина последња жеља.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Мислио си да такво место заиста постоји?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Мислио сам да постоји.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: А сада...?

АЛФРЕД   Прешли смо брда, а она је рекла да их сахранимо кад
-СТАРАЦ: пређемо брда.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Ово је наша кућа.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Да. Природно је да отац и мајка буду овде сахрањени.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Знаш ли шта смо урадили, Алфреде?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Знам.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Обишли смо око језера.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Никада нисам ни сањао да је тако велико.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Погледај ме. Реци ми, како ја изгледам?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Личиш на старца. Коса ти је опала, брада ти је улепљена, а из носа ти вире длаке.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: То сам и мислио.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Милоше, ако смо пре толико година кренули одавде, онда смо у једном тренутку нашег живота били преко, на другој обали?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Били смо.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Да ли су сва језера на свету велика колико и ово наше?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Вероватно да нису.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Штета што сад треба да умremo. Да имамо времена, могли би смо да обиђемо и друга језера.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Хвала лепо. Мени је и ово једно било доста.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Ипак, штета што је човеку потребан цео живот само за једно језеро...!

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Хајде да их сахранимо. Молим те, Алфреде.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Не допадају ти се моја размишљања о животу?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Допадају ми се, али ја не могу сам да копам.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Копаћемо заједно, само где су лопате...?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Збиља, лопате...! Мора да су унутра.
(Пође према кући)
Дођи да их потражимо.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Један мора да остане.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Зашто?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Сцена не сме да буде празна.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Па, биће они на њој.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Милоше, толико се познајемо, зар не увиђаш да желим да останем сам и да имам монолог?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Зашто само ти да имаш монолог?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Зато што ти идеш по лопате!

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Ево, иди ти по лопате, а ја ћу да имам монолог.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Боже, али си досадан! Знаш ли шта ћеш да кажеш?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Знам. Казаћу да ти само гледаш да се извучеш од посла, да ме експлоатишеш, да си ми увалио да носим оца преко брда, који не само што је тежи него има и главу.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Ето, рекао си. Сад иди по лопате.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: То је био монолог?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Сигурно.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Тако кратак?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Такви су сви модерни монолози. Кратки и концизни.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Данас све нешто на брзину...
(Уђе у кућу)

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Хвала богу.
(Заузме позу)
Ој, животе... ! Ој, језеро... ! Ој, моји родитељи...! Ој, језерска краљице... ! Ој флоро и фауно овога региона – зашто неће да ми се дигне...!?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: (Излази са две лопате, озарен)
Нашао сам их, одмах иза врата! Извини, јесам ли те прекинуо?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: (Гледајући га њезриво)
Кад те видим тако крутог и жутог, што рече Муса Кесеџија, одмах ми омекша столица.

Алфред-ста̀рац скидајући њанијалоне оде са сцене. Милош-ста̀рац њлуне у дланове ста̀ремајући се за ко̀ињае. Зачује се г̀рмљавина. Алфред се враћа.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Морамо да пожуримо. Изгледа да се мења време.

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Време је променљиво као и твоја столица.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Слушај, драги брате, још мало па ћемо богу на истину,

нема смисла да завирујемо једно другоме у говна.

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Не завирујемо, али моја црева су објективно боља.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: И моја и твоја црева јешће црви са подједнаким апетитом.

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Не верујем. Јешће их сам они са нижим примањима.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Па да. Свеједно да ли си црв или човек. Неко једе боље,

неко горе. А ја мислио да они живе у једнакости.

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Црви живе у земљи, одувек.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: А они у јабуци, шљиви...?

МИЛОШ

-СТАРАЦ: То су њихове буце. Они се и не сматрају више црвима.

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Колико сам таквих појео за живота у разном воћу?

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Хоћеш ли најзад да се оставиш тих метафора и да до-

хватиш лопату?

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Хоћу... само ми се не копа.

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Мислиш да се мени копа?

АЛФРЕД

-СТАРАЦ: Ова је земља тврда, ко да се не налази поред воде... А и

шта ћемо да радимо кад их закопамо?

МИЛОШ

-СТАРАЦ: Стани. Чујеш ли нешто?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Шта?

Чују се неки тиши кораци који се приближавају и дубоко испрекидано дисање.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Шта би то могло бити?

Шумови се појачавају, ломљава грана као да нешто огромно корача кроз шуму – и на сцену уђе Биљана, као старица, једва носећи на леђима тело некојне тешке.

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Ко сте ви?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Биљана...!?

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Алфреде...?

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Сестрице... да ли је то фатаморгана или реална збиља?

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Милош и Алфред. Моја браћа.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Је ли то тетка?

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Она је.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Спусти је овде на гомилу.

БИЉАНА *(Спусти тело поред оних)*
-СТАРИЦА: Како су лепо. Кад је мама умрла?

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Одавно, А тетка?

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Заборавила сам.

МИЛОШ
-СТАРАЦ: Све ћемо их потрпати у исту рупу.

БИЉАНА
-СТАРИЦА: Чекајте, да их још мало гледам.

- МИЛОШ
-СТАРАЦ: Нису баш у најбољем стању.
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Шта мислите, да ли су они задовољни с нама?
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Мислим да јесу.
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Ипак је наш живот имао смисла.
- МИЛОШ
-СТАРАЦ: Боље да пожуримо. Ако падне киша сасвим ће се расквасити.
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Биљана, да ли те је тражио неко? Један мушкарац.
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Како се звао?
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Пјер. Или Пера.
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Долазиле су само муштерије.
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Он није био муштерија...
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Не знам. Долазило је пуно муштерија.
- Споје поред тела и ћује. Непогода праћена ветром и ѓрмљавином се све више приближава. Почиње киша.*
- МИЛОШ
-СТАРАЦ: Киша. Рекао сам вам.
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Биљана, сећаш ли се, оног дана када си ме нашла у језеру, играли смо једну игру?
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Игру у троје?
- АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Да, игру у троје.
- БИЉАНА
-СТАРИЦА: Сећам се.

АЛФРЕД
-СТАРАЦ: Молим те, Биљана...
БИЉАНА Клекните. Ставите десну руку на срце, а леву на раме. Ти
-СТАРИЦА: Алфреде на моје, а ти Милоше на Алфредово:
“У име вештичијег репа,
ђавољег рога
и језерске краљице,
нека моје срце буде твоје,
а твоје нека буде моје!

Старици понављају.

АЛФРЕД “Пу, пу, пу, пу,
-СТАРАЦ исток, запад, север, југ,
МИЛОШ пу, пу, пу, пу,
-СТАРАЦ и увек наш буди друг,
БИЉАНА пу, пу, пу, пу,
-СТАРИЦА: исток, запад, север, југ,
пу, пу, пу, пу,
увек наш буди друг,
пу, пу, пу, пу.

Док они понављају речи заклетиве, нејоџода праћена ѓрмљавином, муњама и вешром осваја сцену. На ѓроје старих људи сручи се ѓљусак.

ЗАТАМЊЕЊЕ